

AMNESTY
INTERNATIONAL

PRAWA CZŁOWIEKA W TWOJEJ KIESZENI

Masz prawo myśleć i wierzyć,
w co tylko chcesz. Masz prawo
dołączyć do związku zawodowego.

Możesz iść do sądu, jeśli
zostałeś/aś potraktowany/a
niesprawiedliwie. Nikt nie ma
prawa cię dyskryminować.

Nasze prawa (i obowiązki) są
chronione przez Powszechną
Deklarację Praw Człowieka. Mają
one zastosowanie zawsze,

POWSZECHNA DEKLARACJA PRAW CZŁOWIEKA

ART.01

**WSZYSCY LUDZIE RODZĄ SIĘ
WOLNI I RÓWNI POD WZGLĘDEM
SWEJ GODNOŚCI I SWYCH PRAW**

Dyskryminacja jest sprzeczna z prawami człowieka.

ART.02

KAŻDY CZŁOWIEK POSIADA WSZYSTKIE PRAWA I WOLNOŚCI ZAWARTE W NINIEJSZEJ DEKLARACJI

Bez względu na płeć, wiek, pochodzenie, orientację seksualną,
wyznanie, poglądy polityczne czy jakikolwiek inny stan.

ART.03

KAŻDY CZŁOWIEK MA PRAWO DO ŻYCIA, WOLNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA

Prawa człowieka mają zastosowanie do wszystkich osób. Kara śmierci jest najpoważniejszym naruszeniem prawa do życia. Dlatego też nie powinna nigdy być stosowana – nawet wtedy, gdy ktoś zrobił coś naprawdę przerażającego.

ART.04

NIEWOLNICTWO JEST ZABRONIONE

Nie można nikogo zmusić do pracy. Niewolnictwo i handel niewolnikami są zakazane we wszystkich swych postaciach.

ART.05

**NIE WOLNO NIKOGO TORTUROWAĆ ANI KARAĆ
LUB TRAKTOWAĆ W SPOSÓB OKRUTNY,
NIELUDZKI LUB PONIŻAJĄCY**

Przypalanie kogoś papierosem, pozbawianie snu, używanie
elektrowstrząsów po to, by wymusić zeznania...

Żadna z tych czynności nie powinna być kiedykolwiek dozwolona.

ART.06

KAŻDY CZŁOWIEK MA PRAWO DO UZNAWANIA WSZĘDZIE JEGO OSOBOWOŚCI PRAWNEJ

Nikt – bez względu na kontekst,
przeszłość czy inne okoliczności –
nie może zostać osądzony poza prawem.

- TEZA -

**SPOŁECZEŃSTWO JEST
BEZPIECZNIEJSZE, JEŚLI
ZOSTANĄ PODJĘTE
DALEKO IDĄCE ŚRÓDKI
ZWALCZAJĄCE
TERRORYZM**

PRAWDA!?

ART.07

**PRAWO JEST TAKIE SAMO DLA KAŻDEGO
CZŁOWIEKA, POWINNO BYĆ STOSOWANE
W TEN SAM SPOSÓB WOBEC WSZYSTKICH**

Nikt nie jest taki sam.
Ale prawa są takie same dla wszystkich.

ART.08

**KAŻDY CZŁOWIEK MA PRAWO
DOMAGAĆ SIĘ POMOCY PRAWNEJ,
GDY JEGO PRAWA NIE SĄ PRZESTRZEGANE**

Masz prawo uzyskać dostęp do adwokata w razie potrzeby.

- TEZA -

**WŁADZA MOŻE
OGRANICZYĆ
PRAWO OBYWATELI
DO PRYWATNOŚCI**

PRAWDA!?

ART.09

**NIKOGO NIE WOLNO SAMOWOLNIE
ARESZTOWAĆ, ZATRZYMAĆ
LUB WYGNAĆ Z KRAJU**

Tylko sąd ma prawo o tym decydować.

ART.10

**KAŻDY CZŁOWIEK MA PRAWO DO
PUBLICZNEGO I SPRAWIEDLIWEGO PROCESU**

Sąd powinien wysłuchać twojej historii bez uprzedzeń
i wpływu ze strony władz.

ART.11

**KAŻDY CZŁOWIEK JEST NIEWINNY
DOPÓKI NIE UDOWODNI MU SIĘ WINY**

W przeciwnym wypadku możesz zostać aresztowany/
aresztowana, nawet jeśli nie zrobisz nic złego.

ART.12

KAŻDY CZŁOWIEK MA PRAWO DO PRYWATNOŚCI I OCHRONY DOBREGO IMIENIA

Twoje maile, zdjęcia, wiadomości, aplikacje, listy,
plany dnia są twoją prywatną własnością. Nikt
nie powinien mieć do nich dostępu – nawet władze.

A → B

ART.13

**KAŻDY CZŁOWIEK MA PRAWO
SWOBODNEGO PORUSZANIA SIĘ**

Rząd nie może zabronić ci podróżowania do innego państwa
(nawet jeśli możesz być tam niemiłe widziany/a...).

- TEZA -

**NASZYM
OBOWIĄZKIEM JEST
UDZIELENIE
SCHRONIENIA
UCHODźCOM**

PRAWDA!?

ART.14

**KAŻDY CZŁOWIEK MA PRAWO Ubiegać
SIĘ O AZYL I KORZYSTAĆ Z NIEGO
W INNYM KRAJU W RAZIE PRZEŚLADOWANIA**

Jeśli nie czujesz się bezpiecznie w swoim kraju,
być może grozi ci prześladowanie lub represje,
masz prawo szukać ochrony w innym państwie.

ART.15

KAŻDY CZŁOWIEK MA PRAWO DO POSIADANIA OBYWATELSTWA

Nie ma znaczenia, czy masz obywatelstwo Polski,
Senegalu, Meksyku czy Austrii,
nikt nie może ci go odebrać.

ART.16

**KAŻDY MA PRAWO DO
ZAWARCIA MAŁŻEŃSTWA
I ZAŁOŻENIA RODZINY Z KIMKOLWIEK CHCE**

I tylko ty możesz zdecydować, z kim chcesz
zawrzeć małżeństwo.

- TEZA -

**WSZYSCY
DYSKRYMINUJEMY**

PRAWDA!?

ART.17

KAŻDY MA PRAWO DO WŁASNOŚCI

Nikt nie może odebrać ci twojej własności. Z tego wynika, że nie można cię zmusić do opuszczenia twojego domu, nawet wtedy, gdy firma lub rząd się tego domaga.

ART.18

**KAŻDY CZŁOWIEK MA PRAWO
DO WOLNOŚCI MYŚLI,
SUMIENIA I WYZNANIA**

To, czy chcesz wyznawać hinduizm, islam,
chrześcijaństwo czy być ateistą/ateistką, zależy
włącznie od ciebie.

- TEZA -

**ŚWIAT
BEZ RASIZMU
JEST
MOŻLIWY**

PRAWDA!?

ART.19

KAŻDY CZŁOWIEK MA PRAWO WOLNOŚCI OPINII I WYRAŻANIA JEJ

Super, ale czy to oznacza, że mogę powiedzieć wszystko? Tak, o ile nie jest to mowa nienawiści lub zachęcanie innych do przemocy i dyskryminacji.

ART.20

**KAŻDY CZŁOWIEK MA PRAWO DO BRANIA
UDZIAŁU W POKOJOWYCH ZGROMADZENIACH
I DO WSTĘPOWANIA DO STOWARZYSZEŃ**

Chcesz zostać członkiem/kinią klubu praw człowieka lub
homoseksualnego chóru? Możesz to zrobić.

**ZAGŁOSUJ
NA MNIE**

ART.21

**KAŻDY CZŁOWIEK MA PRAWO DO
UCZESTNICZENIA W RZĄDZENIU
SWOIM KRAJEM**

W przeciwnym wypadku prawo głosu miałyby tylko niewielka grupa,
a twoja opinia nic by nie znaczyła.

ART.22

**KAŻDY CZŁOWIEK MA PRAWO DO
OCHRONY SOCJALNEJ I DO MOŻLIWOŚCI
ROZWIJANIA SWOICH UMIEJĘTNOŚCI**

Jeśli nie możesz samodzielnie o siebie zadbać,
rząd powinien ci w tym pomóc.

**KOBIETA, KTÓRA NOSI
BURKĘ, URZECZYWISTNIA
SVOJE PRAWO
DO WOLNOŚCI I
WOLNOŚCI SŁOWA**

PRAWDA!?

**LOGICZNYM NASTĘPSTWEM
WALKI Z TERRORYZMEM
JEST MONITOROWANIE
PRZEZ RZĄD
MOICH MAILI
I WIADOMOŚCI TEKSTOWYCH**

PRAWDA!?

ART.23

KAŻDY CZŁOWIEK MA PRAWO DO WYBRANIA MIEJSCA PRACY I NAUKI

Nikt nie może odebrać ci dostępu do edukacji. A jeśli chcesz pracować, nikt nie może cię powstrzymać.

ART.24

KAŻDY CZŁOWIEK MA PRAWO DO URLOPU I WYPOCZYNKU

Twoja szefowa nie może zmusić cię do pracy od 9
do 17 siedem dni w tygodniu.

ART.25

KAŻDY CZŁOWIEK MA PRAWO DO WYNAGRODZENIA ZAPEWNIAJĄCEGO ZDROWIE I DOBROBYT

Takiego, które pokryje niezbędne wydatki: schronienie,
jedzenie, ubrania. Jacuzzi i smartTV są fajne,
ale nie umrzesz bez nich.

ART.26

KAŻDY CZŁOWIEK MA PRAWO DO NAUKI

Dobre wykształcenie zwiększa twoje szanse
na udaną karierę.

ART.27

**KAŻDY CZŁOWIEK MA PRAWO DO
SWOBODNEGO UCZESTNICZENIA W ŻYCIU
KULTURALNYM SPOŁECZEŃSTWA**

Jednakże twój sąsiad może nie podzielać twoich gustów
muzycznych lub nie lubić rzeźby w ogródku.

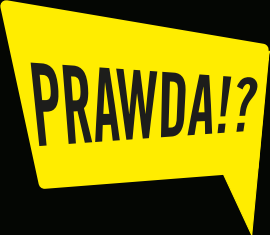

ART.28

**KAŻDY CZŁOWIEK MUSI PRZESTRZEGAĆ
"PORZĄDKU SPOŁECZNEGO", KTÓRY JEST
KONIECZNY DO KORZYSTANIA
Z WSZYSTKICH TYCH PRAW**

Rząd musi zrobić wszystko co może, by prawa twoje
i innych osób były przestrzegane.

**CZĘSTE LEGITYMOWANIE
PRZEZ POLICJĘ OSÓB
ZAGRANICZNEGO
POCHODZENIA JEST
RASISTOWSKIE**

PRAWDA!?

**DEPORTACJA UCHODźCÓW,
KTÓRZY POPEŁNILI
PRZESTĘPSTWO,
JEST UZAŚADNIONA**

PRAWDA!?

ART.29

**KAŻDY CZŁOWIEK MUSI SZANOWAĆ
PRAWA INNYCH, SPOŁECZNĄ I
PUBLICZNĄ WARTOŚĆ**

Powinieneś zrobić wszystko, co w twojej mocy, by chronić prawa innych ludzi. Twoje działania nie mogą być kiedykolwiek zagrożeniem dla innych.

ART.30

NIKT NIE MA PRAWA USUNĄĆ ŻADNEGO PRAWA Z TEJ DEKLARACJI

Nikt nie może tego zrobić: ani państwo, ani twój szef.
Nawet ty. Te prawa pociągają za sobą
odpowiedzialność.

**TO JEST SKRÓCONA WERSJA PRAW
ZAPISANYCH W POWSZECHNEJ
DEKLARACJI PRAW CZŁOWIEKA.
PEŁNY TEKST ZNAJDUJE SIĘ
NA PONIŻSZEJ STRONIE:**

**AMNESTY.ORG.PL/WP-CONTENT/
UPLOADS/2016/04/POWSZECHNA_
DEKLARACJA_PRAW_CZLOWIEKA.PDF**

POWSZECHNA DEKLARACJA PRAW CZŁOWIEKA

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka została przyjęta przez Organizację Narodów Zjednoczonych (ONZ). ONZ powstało, by zapobiegać w przyszłości tragediom, które wydarzyły się podczas II wojny światowej. Świat powinien być bezpieczniejszy, globalne bogactwo zwiększone, a pokój – urzeczywistniony. Wszystkie państwa członkowskie – czyli prawie każde państwo na świecie – zobowiązały się do przestrzegania i poszanowania praw człowieka.

PRAWA CZŁOWIEKA WYRAŻONE NA PIŚMIE

W ciągu lat od napisania Powszechnej Deklaracji, powstało wiele nowych konwencji praw człowieka. W przeciwieństwie do deklaracji, międzynarodowe konwencje są wiążące. To oznacza, że rządy państw, które się do nich nie stosują, powinny zostać ukarane. Istnieją konwencje, które

zostały zaprojektowane tak, by chronić grupy szczególnie narażone na ryzyko, takie jak: rdzenna ludność, osoby z niepełnosprawnościami, kobiety i dzieci.

SOLIDNE FUNDAMENTY

Prawa człowieka i jego obowiązki są uniwersalne i niepodzielne. Odnoszą się do wszystkich, wszędzie i zawsze. Są nierozdzielnie ze sobą połączone; wszystkie są tak samo ważne. Państwa nie mogą „handlować” prawami człowieka, mówiąc: „będziemy przestrzegać w naszym kraju te prawa, ale tamtych już nie”.

Można to porównać ze ścianami w domu: jeśli zabierzesz kilka cegieł, dom nie będzie już tak solidny. Tak samo jest z systemem praw człowieka – jeśli nie wszystkie z nich są przestrzegane, cała struktura jest mniej solidna. Bo przecież jaki jest pożytek z prawa do edukacji, skoro każdego dnia musisz pracować na swoje utrzymanie?

A co dobrego wynika z prawa do wolności słowa, skoro ryzykujesz bycie torturowanym za posiadanie odmiennej opinii od władz państwa?

NARUSZENIE PRAW CZŁOWIEKA

Prawa człowieka są jasno określone – przynajmniej na papierze. W praktyce jednakże jest wiele państw, które nie dotrzymują słowa lub nie stosują się do umów. Ludzie wciąż stają oskarżeni przed sądem za posiadanie opinii czy religii. Są bici przez policję podczas demonstracji, przetrzymywani w więzieniu bez procesu lub dostępu do adwokata, torturowani w celu wymuszenia zeznania.

W Polsce prawa człowieka są chronione na mocy konstytucji i ustaw zwykłych. Pomimo tego również w naszym państwie dochodzi czasem do łamania praw człowieka. Przykładem może być reforma sądownictwa, która skupia się na podporządko-

waniu sędziów politykom sprawującym władzę. Ogranicza to nasze prawo do bezstronnego i niezależnego sądu. Łamanie praw człowieka to także niewypełnianie przez państwo tego, do czego się zobowiązało, ratyfikując umowę międzynarodową. Tu przykładem może być niewdrożenie rozwiązań zawartych w Konwencji Stambulskiej. Przemoc wobec kobiet i przemoc domowa to poważne naruszenia praw człowieka.

SPRZECZNE PRAWA CZŁOWIEKA

Idea praw człowieka wydaje się być prosta. W praktyce jednakże prawa mogą wchodzić ze sobą w konflikt. Wolność słowa i wolność wyznania są ważne dla wszystkich, ale czy to oznacza, że masz prawo namawiać innych do przemocy lub posługiwać się mową nienawiści wobec osób wyznających inną religię? To są złożone kwestie. W przypadku wątpliwości odnośnie stosowania praw człowieka, w konstytucyjnym kraju jakim jest Polska, ostateczne zdanie ma sąd.

**AMNESTY INTERNATIONAL
DĄŻY DO BUDOWY
SPRAWIEDLIWEGO ŚWIATA,
W KTÓRYM KAŻDA OSOBA
MA RÓWNE PRAWA
I JEST WOLNA.**

**STOWARZYSZENIE AMNESTY
INTERNATIONAL**

pl. Lelewela 8

01-624 Warszawa

tel/fax: (22) 827-60-00

E amnesty@amnesty.org.pl

I www.amnesty.org.pl

f facebook.com/amnestypolska

t [@amnestyPL](https://twitter.com/amnestyPL)

o [@amnesty_international_polska](https://www.instagram.com/amnesty_international_polska)

Adaptacja publikacji opracowanej przez holenderską sekcję Amnesty International.

Materiał wydany w ramach projektu "Twój głos ma MOC!
Młodzi ludzie bronią praw człowieka" realizowanego z dotacji
programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy,
finansowanego z Funduszy EOG.

Iceland
Liechtenstein
Norway **Active
citizens fund**